

Sygn. akt VII U 289/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 stycznia 2018 r. w Warszawie

sprawy E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem (...)Sp. z o.o. w W.

na skutek odwołania E. K.

od decyzji z dnia 5 października 2016 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 5 października 2016 r.

znak: (...) w ten sposób, że odwołująca się E. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 listopada 2014 roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz E. K. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 289/17

UZASADNIENIE

E. K. złożyła w dniu 13 października 2016 r. odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 5 października 2016 r. nr (...) dotyczącej podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Odwołująca nie zgodziła się z przyjętą przez organ rentowy datą początkową podlegania tym ubezpieczeniom.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca wyjaśniła, że od sierpnia 2012 roku jest zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. w W. jako dermokonsultantka

w pełnym wymiarze czasu pracy. W dniu 31 października 2014 r. wystąpiła do pracodawcy

z wnioskiem o zmniejszenie zatrudnienia z pełnego etatu na 7/8 etatu począwszy

od 1 listopada 2014 r. Zmiana ta była spowodowana potrzebą poświęcenia więcej czasu

na prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Pracodawca przychylił się do jej prośby, w efekcie czego od dnia 1 listopada 2014 r. była zatrudniona w wymiarze 7/8 etatu

i z wynagrodzeniem w wysokości 1.470 zł brutto, zmniejszeniu uległ również zakres jej obowiązków. Odwołująca wskazała także, że w jej sprawie było prowadzone postępowanie wyjaśniające przez (...) Oddział ZUS w W., które wobec złożenia wyjaśnień przez firmę (...) Sp. z o.o. zostało umorzone. W ocenie odwołującej dokumentacja złożona w organie rentowym oraz postępowanie przeprowadzone przez ZUS (...) Oddział w W. wyraźnie dowodzą, że obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlega od 1 listopada 2014 r. Z racji uzyskiwania z tytułu zatrudnienia przychodu niższego od minimalnego była zobowiązana opłacać składki na ww. ubezpieczenie, a ponadto dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń. W ocenie odwołującej okoliczność, że jej pracodawca wykazał ww. raportach rozliczeniowych za listopad 2014 roku pełny wymiar pracy i wynagrodzenie wyższe od minimalnego nie jest dowodem na to, że w tym miesiącu była zatrudniona na pełen etat, lecz jest wyłącznie zasadą dotyczącą składania dokumentów rozliczeniowych w ZUS za poszczególne miesiące (odwołanie k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 października 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania E. K..

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na dokumentację zebraną w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z której wynika, że firma (...) Sp. z o.o., zatrudniająca odwołującą w okresie od kwietnia do listopada 2014 roku, w raportach rozliczeniowych wykazała za odwołującą pełny wymiar czasu pracy z wynagrodzeniem wyższym od kwoty minimalnego wynagrodzenia, zaś od grudnia 2014 roku do czerwca 2015 roku wykazała wymiar czasu pracy wynoszący 7/8 etatu oraz wynagrodzenie niższe od kwoty wynagrodzenia minimalnego. Na tej podstawie organ rentowy przyjął, że odwołująca w listopadzie 2014 roku osiągnęła kwotę równą co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu, w związku z czym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odwołująca powinna podlegać obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu (odpowiedź na odwołanie k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca E. K. była zatrudniona w okresie od 1 sierpnia 2012 r. do 13 kwietnia 2014 r. była zatrudniona w firmie (...) jako dermatokonsultantka, w pełnym wymiarze czasu pracy oraz za wynagrodzeniem w wysokości 1.500 zł brutto miesięcznie. Wynagrodzenie odwołującej ulegało zmianie na podstawie aneksów do umowy o pracę za porozumieniem stron: od 1 stycznia 2013 r. wynosiło 1.600 zł brutto, natomiast od 1 stycznia 2014 r. wynosiło 1.915 zł brutto. Odwołująca świadczyła pracę w miejscowości B. (zeznania odwołującej k. 88-89 a.s., akta osobowe odwołującej – umowa o pracę k. B-1, aneksy do umowy o pracę k. B-8 i B-9). Oprócz umowy o pracę odwołująca utrzymuje się również z działalności gospodarczej prowadzonej pod firmą (...), w ramach której od 15 maja 2013 roku prowadzi gabinet kosmetyczny w miejscowości T. (zeznania odwołującej k. 88-89 a.s., raporty rozliczeń ZUS – nieoznaczone karty a.r.).

Z dniem 14 kwietnia 2014 r. firma (...) uległa przekształceniu w firmę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Odwołująca kontynuowała zatrudnienie w (...) Sp. z o.o., warunki pracy nie uległy zmianie w stosunku do warunków aktualnych na dzień 13 kwietnia 2014 r. (odpis z KRS k. 69-71 a.s., akta osobowe odwołującej - świadectwa pracy k. C-1 i C-2).

W październiku 2014 roku E. K. chciała zrezygnować z zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. aby poświęcić więcej czasu na własną działalność gospodarczą. Ostatecznie jednak porozumiała się z pracodawcą w ten sposób, że jej wymiar czasu pracy ulegnie zmniejszeniu. W konsekwencji odwołująca zawarła z (...)

Sp. z o.o. w dniu 31 października 2014 r. aneks do umowy o pracę, zgodnie z którym z dniem 1 listopada 2014 r. odwołująca miała być zatrudniona w wymiarze czasu pracy wynoszącym 7/8 etatu raz za wynagrodzeniem

podstawowym w wysokości 1.470 zł brutto (zeznania odwołującej k. 88-89 a.s., akta osobowe odwołującej - wniosek o zmniejszenie etatu k. B-11, aneks do umowy o pracę z 31.10.2014 r. k. B-12, porozumienie zmieniające warunki płacy k. B-13).

E. K. zgłosiła się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 1 listopada 2014 r. z podstawą wymiaru składek 9.365 zł (potwierdzenie ubezpieczenia – nieoznaczone karty a.r.).

Od 1 stycznia 2015 r. wynagrodzenie odwołującej wzrosło do kwoty brutto wynoszącej 1.531,25 zł (akta osobowe odwołującej - aneks do umowy o pracę k. B-14).

Pismem z dnia 18 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. poinformował E. K., że w związku tym, iż w listopadzie 2014 roku osiągnęła minimalne wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę przy jednoczesnym prowadzeniu działalności gospodarczej w tym miesiącu powinna podlegać ubezpieczeniu zdrowotnemu lub dobrowolnym ubezpieczeniom emerytalno-rentowym oraz obowiązkowemu ubezpieczeniu wypadkowemu. Organ rentowy wezwał E. K. do złożenia prawidłowych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych. W odpowiedzi na wezwanie odwołująca oświadczyła, że w związku ze zmianą warunków pracy i płacy w listopadzie 2014 roku nie osiągnęła minimalnego wynagrodzenia za pracę i jej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności jest adekwatne, zaś rozbieżność danych prawdopodobnie wynika z błędu po stronie księgowości płatnika składek (...)

Sp. z o.o. (wezwanie z 18.12.2014 r., pismo odwołującej z 30.12.2014 r. – nieoznaczone karty a.r.).

W styczniu 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym przez E. K. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. W toku postępowania płatnik składek oraz odwołująca wyjaśnili, że zmiana wymiaru czasu pracy odwołującej na 7/8 etatu była wynikiem jej działań podjętych ze względu na prowadzenie własnej działalności gospodarczej, a ponadto zmniejszeniu uległo jej wynagrodzenie oraz zakres obowiązków. Decyzją z dnia 5 marca 2015 r. ZUS (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...) na podstawie której umorzył postępowanie wskazując, że wobec udzielonych przez stron wyjaśnień dalsze prowadzenie postępowania jest bezzasadne (decyzja ZUS (...) Oddział z 05.03.2015 r. k. 85-86 a.s., zeznania odwołującej k. 88-89 a.s.).

W okresie od 1 grudnia 2014 r. do 7 czerwca 2015 r. odwołująca przebywała na zasiłku chorobowym, zaś od 8 czerwca 2015 r. do 5 czerwca 2016 r. przebywała na zasiłku macierzyńskim (potwierdzenia o dobrowolnym ubezpieczeniu chorobowym – nieoznaczone karty a.r.).

Pismem z dnia 16 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zawiadomił odwołującą o wszczęciu postępowania w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej. Po przeprowadzeniu postępowania ww. organ rentowy wydał w dniu

5 października 2016 r. decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że E. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 grudnia 2014 r. od 1 grudnia 2014 r.

do 7 czerwca 2015 r. i od 6 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 9 ust. 1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i wskazał,

że odwołująca uzyskała minimalne wynagrodzenie w listopadzie 2014 roku, wobec czego istniał dla niej obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego (zawiadomienie, decyzja ZUS

z 05.10.2016 r. – nieoznaczone karty a.r.).

E. K. była zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. do 29 sierpnia 2016 r. (akta osobowe odwołującej - świadectwo pracy k. C-2).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o załączone do akt sprawy dowody z dokumentów obejmujących akta osobowe odwołującej, akta organu rentowego oraz dokumenty przedłożone w toku postępowania,

jak również w oparciu o zeznania odwołującej, które uznał w całości za wiarygodne. Treść zebranych w sprawie dowodów nie budziła zastrzeżeń i nie była kwestionowana przez strony postępowania. Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującej gdyż były spójne, przekonywujące i miały oparcie w innych dowodach.

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie E. K. było zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 – dalej jako u.s.u.s.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają oby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalnością gospodarzą. Zgodnie zaś z art. 11 ust. 2 oraz 12 ust. 1 u.s.u.s. te same osoby obowiązkowo podlegają odpowiednio ubezpieczeniu wypadkowemu; jednocześnie ubezpieczenie chorobowe w przypadku tych osób jest dobrowolne. W myśl art. 13 ust.

4 u.s.u.s. osoba prowadząca osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W myśl art. 9 ust. 1 i 1a u.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 10, 20 i 21, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy,

lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a. Ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa

od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a (t.j. od kwoty minimalnego wynagrodzenia), podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów.

Powyższe przepisy regulują kwestię zbiegu ubezpieczeń. Podstawą zbiegu tytułu bezwzględnie z tytułem ogólnym jest istnienie obowiązku ubezpieczenia wynikającego

z tytułu bezwzględnie oraz z tytułu pozwalającego na dobrowolne przystąpienie

do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych (art. 9 ust. 1 u.s.u.s.). Reguła zbiegu polega

na powstaniu obowiązku ubezpieczenia z tytułu bezwzględnie (stosunku pracy). Zasada ta nie ma jednak charakteru bezwarunkowego, gdyż zgodnie z art. 9 ust. 1a u.s.u.s. osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia z tytułu bezwzględnie podlegają także obowiązkowi ubezpieczenia z innych tytułów, jeżeli podstawa wymiaru składek

na ubezpieczenia z tytułu bezwzględnie w przeliczeniu na okres jednego miesiąca jest niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. W powyższym zakresie dochodzi więc do rozszerzenia obowiązku ubezpieczenia, co leży w interesie wszystkich ubezpieczonych i jest uzasadnione celem fiskalnym (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego

w Białymstoku z 20 grudnia 2016r. III AUa 601/16).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że odwołująca w okresie od 1 sierpnia 2012 r. do 29 sierpnia 2016 r. była zatrudniona w firmie (...) Sp. z o.o. (wcześniej (...)) jako dermokonsultantka, a ponadto od maja 2013 roku prowadziła działalność gospodarczą – gabinet kosmetyczny. Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się natomiast do ustalenia, czy przysługujące odwołującej w listopadzie 2014 roku wynagrodzenie było niższe niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w tym roku. Organ rentowy w oparciu o uzyskaną od płatnika składek (...) Sp. z o.o. dokumentację rozliczeniową przyjął, iż wynagrodzenie w tym miesiącu przewyższało kwotę minimalnego wynagrodzenia, w związku z czym odwołująca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu dopiero od 1 grudnia 2014 r.

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że wynagrodzenie odwołującej, które od 1 stycznia 2014 r. wynosiło 1.915 zł brutto miesięcznie, od dnia 1 listopada 2014 r. uległo obniżeniu do kwoty 1.470 zł brutto. Jak wynika z zebranych w sprawie dowodów obniżenie wynagrodzenia odwołującej wynikało z obniżenia wymiaru czasu pracy z pełnego etatu na 7/8 etatu. Zmiany w zakresie warunków pracy i płacy odwołującej zostały przeprowadzone z jej własnej inicjatywy i były związane z zamiarem poświęcenia więcej czasu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług kosmetycznych, a ponadto towarzyszyła jej zmiana zakresu obowiązków odwołującej. Okoliczności te znajdują potwierdzenie w zeznaniach odwołującej oraz przedłożonych do akt sprawy akt osobowych odwołującej, w tym w szczególności aneks do umowy o pracę z dnia 31 października 2014 r. i nie były kwestionowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów w ocenie Sądu nie można było podzielić stanowiska organu rentowego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1074) minimalne wynagrodzenie za pracę w 2014 roku wynosiło 1.680 zł. Tym samym wysokość wynagrodzenia odwołującej, zgodnie z zawartym z pracodawcą aneksem do umowy o pracę z dniem 1 listopada 2014 r. uległa obniżeniu do kwoty niższej, niż wskazane wyżej wynagrodzenie minimalne obowiązujące w 2014 roku, tym samym, zgodnie z regułami zbiegu tytułów ubezpieczeń określonych w art. 9 ust. 1 i 1a u.s.u.s. odwołująca od powinna obowiązkowo podlegać ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej od dnia 1 listopada 2014 r., nie zaś, jak wskazał organ rentowy, od 1 grudnia 2014 r. Co prawda organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wskazał, że pracodawca odwołującej w okresie od kwietnia do listopada 2014 roku wykazywał w raportach rozliczeniowych pełny wymiar czasu pracy oraz wynagrodzenie wyższe od minimalnego wynagrodzenia, a wykazanie niższego wymiaru czasu pracy oraz niższego wynagrodzenia miało miejsce dopiero od grudnia 2014 roku, jednakże nie udostępnił w toku postępowania dokumentacji na poparcie tej argumentacji i tym samym przyjęcie innej daty podlegania ubezpieczeniom przez odwołującą z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w zbiegu z tytułem w postaci stosunku pracy. Sąd miał również na względzie, że w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym przez E. K. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. było prowadzone postępowanie wyjaśniające przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziałem w W., które wobec udzielenia przez strony postępowania – ww. płatnika składek i odwołującej – stosownych wyjaśnień w zakresie zmiany wymiaru czasu pracy w listopadzie 2014 roku umorzył postępowanie.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonał stosownej zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego zgodnie pkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 na podstawie art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Na koszty złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 180 zł ustalone

na podstawie § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

SSO Włodzimierz Czechowicz

Zarządzenie: (...)

(...)